

STUÐUL

Privatu miðlarnir fáa nú eitt sindur av stuðli, sum er beinleiðis rættaður til journalistiska arbeiðið

EIN HJÁLPAÐI HOND TIL TRONGDU FJØL- MIÐLARNAR

Tos hefur í nógv ár verið um at veita privatu miðlunum stuðul, men ikki fyrr enn nú, hefur politiskur meirluti verið fyri hesum

Árni Gregersen

Við samtyktini í gjár um at veita privatu miðlunum ein almennan stuðul, hefur politiska skipanin endiliga tikið støðu til, at miðlarnir eru ein partur av fólkaræðinum.

Meðan grannalond okkara í áratíggir hava latið stuðul av ymiskum slag til fjølmiðlar, so hefur føroyska politiska skipanin sagt kortanei til hetta.

Tó so, hyggja vit aftur til tá ið bløðini vóru politisku og umboðaðu einstøku flokkarnar, var vanligt at flokkarnir lótu pening, teir fingur til politiska upplýsing til partapolitisku bløðini, men mong tey seinnu árin hava flokkarnir sjálvir brúkt hesar pengar.

Nú er uppskotið hjá landsstýrisskinnuni við mentamállum, Rigmor Dam, Javnaðarflokkurin, loksins samtykt, so tann peningur, sum frammanundan var avsettur til endamálið á figgjárlógini, kann gjaldast út.

Miðlalandslagið er munandi broytt seinnu árin. Fyrr var vanligt – eisini í

Rigmor Dam, landsstýrisskinn, hefur síðani hon tók við í landsstýrinum, tryggjað Kringvarpinum eitt figgjárligt grundarlag og í dag kom miðlastuðulin til privatu miðlarnar ígjøgnum í tinginum

okkara garannalondum – at útberingastuðul var latin bløðunum og tað hefur eisini ligið í kortunum fleiri ferðir í Føroyum.

Men tá ið avgerðirnar eru skula tiknar, so eru tey uppskotini fallin burtur.

Hesaferð er talan um eitt annað slag av stuðli, sum eisini er tærtað móti nýggjum talgildum miðlum. Dentur verður lagdur á

journalistiskt arbeiðið og tí verður stuðulin latin eftir, hvussu stórar lønarútreiðslur einstøku miðlarnir hava til redaktionell starvsfólk.

Miðlar hava týðning

Neyvan nakar ivast í, at sæð í samband við fólkaræði, so hava miðlarnir ein avgerandi leiklut.

Hetta er ikki nakað serstakt føroyskt, men nakað

sum verður høgt virt í okkara parti av heiminum.

Eitt dømi er um, tá ið baltisku londini tóku seg úr sovjetiska lýðveldinum. Hesi trý londini: Estland, Letland og Litava høvdu brúk fyri hjálp at fáa fólkaræði at virka.

Ein partur av hesari hjálp var veitt miðlunum og journalistum í teimum trimum londunum frá Norðanlondum.

Millum annað var Baltisk Medacenter sett á stovn í Svaneke á Bornholm og síðani hefur hópur av journalistum verið á skeiðum har, sum gjørdi tey betri før fyri at virka í einum fólkaræði.

Í Føroyum hava nevdir arbeiðarar við spurninginum í fleiri umfórur. Í 2011 kom eitt álit, nevnt Betri Miðlar.

Har stendur millum annað:

– Fólkaræðið er eisini neyvt tengt at, hvussu miðlaskipanin í einum landi er sett saman.

Fólkaræðið í sær sjálvum er ómetaliga fjølbroytt, og tí hefur tað eisini týðning, at teir miðlar, ið samfelagið

stuðlar, eru fjølbroyttir í formi og innihaldi.

Við einum fjølbroyttum miðlaúrvali verður leikvøllurin fyri sjálvstøðugari hugsan víðkaður umframt, at borgararnir støðugt læra at nýta kritiskan hugsanarhátt. Fjølbroytt eigaraviðurskipti tryggja eisini, at fleiri røddir koma fram og verða hoyrðar.

Tí snýr miðlapolitikkur seg um, hvussu grundleggjandi rættindi sum kunningar- og talufrælsi kunnu varðveitast og mennast. Hesi rættindi eru nær tengd at, hvussu friir og fjølbroyttir miðlarnir í einum samfelagi eru.

Givið er, at miðlarnir kunnu vera við at styrkja evnini hjá borgarunum at virka í samfelagnum, og at miðlarnir tryggja føroyingum upplýsingar um fólkaræðisliga orðaskiftið.

Soleiðis fer hann at virka

Nýggja skipanin hefur í fyrstu atlugu tvær milliónir krónur at lata í stuðli.

800.000 av hesum krónunum verða býttar javnt millum miðlarnar, sum

lúka treytirnar fyri stuðli. Upprunaliga var ætlanin at restin skuldi gjaldast út eftir rakstrarútreiðslunum hjá miðlunum, men hetta broytti mentunnarnevndin til at gjalda út eftir staðfestu lønarútreiðslunum hjá miðlunum.

Ein nevnd við trimum limum skal avgera eftir lógini, hvussu miðlastuðulin verður latin. Tað er landsstýrismaðurin við mentamállum, sum setir nevndina eftir tilmæli frá hesum: Føroysk Miðlafólk, Fróðskaparsetur Føroya og Búskapar- og Løgfrøðingafelag Føroya.

Tá ið málið um miðlastuðul var til atkvøðugreiðslu við 3. viðgerð í gjár, atkvøddu 29 fyri uppskotinum og ein ímóti.

Tann eini, sum atkvøddi ímóti, var Jacob Vestergaard úr Fólkaplokkinum.

Landsstýrisskinnan við mentamállum fer nú at velja nevndina, sum skal býta stuðulin eftir teimum ásetingum, sum eru í lógini.

Tvær milljónir eru settar av á figgjárlógini til endamálið.